

TESTOVÁ
FORMA

A

Meno:

Priezvisko:

Test zo slovenského jazyka a literatúry

Testovanie žiakov 5. ročníka ZŠ

T5-2015

KÓD TESTU

1143

Milí žiaci,

máte pred sebou test zo slovenského jazyka a literatúry.

- Test obsahuje 30 testových úloh a 3 ukážky.
- Úlohy 01 – 21 sa vzťahujú k ukázkam.
- Úlohy 22 – 30 sa nevzťahujú k ukážke.
- V teste je:
  - 20 úloh s výberom jednej správnej odpovede zo štyroch možností A, B, C, D,
  - 10 úloh s tvorbou krátkej odpovede.
- Svoje odpovede zapisujte priamo do testu. Ak niektorú úlohu neviete vyriešiť, pokračujte v riešení ďalšej úlohy. Do odpovedového hárka zapisujte odpovede až vtedy, keď ste presvedčení, že ich už nebudete meniť.
Prosím, píšete čitateľne písaným písmom.
- **Hodnotené budú len odpovede správne zapísané v odpovedovom hárku.** Každá správna odpoveď bude hodnotená 1 bodom.
- Pri zapisovaní odpovedí používajte pero, ktoré píše namodro.
- Pracujte sústredene a každú úlohu si pozorne prečítajte.
- Na vypracovanie testu máte 60 minút.

Prajeme vám veľa úspechov.

Cestujete z Humenného do Bratislavy alebo späť?
Chcete byť v celi oddýchnutí a mať k dispozícii aj svoje auto?

Železničná spoločnosť Slovensko, a. s., vám ponúka výhodnú prepravu
automobilov vo vybraných vlakoch:

- v rýchlíku **R 614 Zemplín** Humenné – Bratislava,
- v rýchlíku **R 615 Zemplín** Bratislava – Humenné.

Odchod		Príchod	
Čas	Miesto	Čas	Miesto
21:28	Humenné	06:05	Bratislava
23:40	Bratislava	08:34	Humenné

VÝHODY:

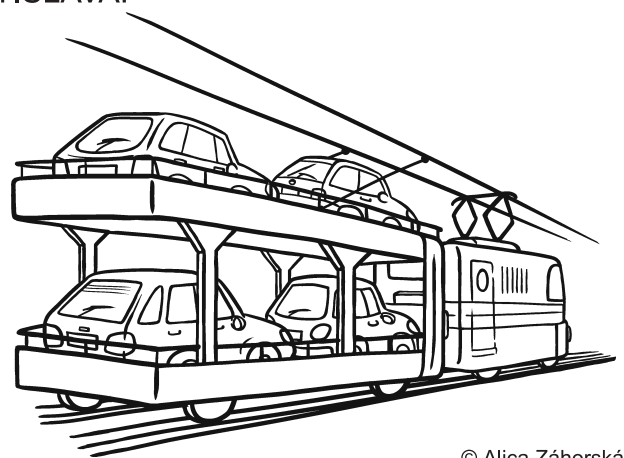
- cestujete bez únavy,
- vaše auto sa vezie s vami,
- nestojíte v dopravných kolónach,
- neohrozuje vás nepriaznivé počasie na cestách,
- ušetríte za ubytovanie v hoteloch – vyspíte sa v ležadlovom alebo lôžkovom vozni.

POROVNAJTE CENU ZA TRASU HUMENNÉ – BRATISLAVA:

- cesta osobným autom: 58 eur,
- využitie autovlaku: 50 eur.

Slovníček

autovlak – preprava osôb vlakom spolu s ich automobilmi

© Alica Záhorská

Zdroj

Vlakový sprievodca, Bratislava, Železničná spoločnosť Slovensko, 2013, s. 20 – 21.

Z didaktických dôvodov bol text upravený.

K ukážke 1 sa vzťahujú úlohy 01 – 07

01. Čo nevyplýva z ukážky?

Rýchlík Zemplín

A má ležadlové vozne.	B má lôžkové vozne.
C prepravuje motocykle.	D prepravuje automobily.

02. Na základe ukážky porovnaj cenu cesty osobným autom a autovlakom.

- A** Autovlakom je cesta drahšia.
- B** Autovlakom je cesta lacnejšia.
- C** Osobným autom je cesta lacnejšia.
- D** Osobným autom a autovlakom je cena cesty rovnaká.

03. Podľa ukážky napíš čas odchodu rýchlika R 614 Zemplín z Humenného do Bratislavy.

_____

04. Na základe ukážky napíš čas príchodu rýchlika R 615 do Humenného.

_____

05. V ktorej možnosti sú uvedené len kľúčové slová ukážky?

- A** autovlak, výhody, cena
- B** autovlak, objednávka, ubytovanie
- C** autovlak, výhody, ubytovanie
- D** autovlak, cena, objednávka

06. Ukážku vystihujú slová

- A** umelecký text, diskusia
- B** informácie, diskusia
- C** umelecký text, stručnosť
- D** informácie, stručnosť

07. Ukážka je

- A** vizitka.
- B** inzerát.
- C** reklama.
- D** pozvánka.

Kedysi maličké švehly, ktoré voláme i „rybičky“, boli maškrtou pre pavúky. Veru, križiaci si na nich pochutnávali ako na najlepšíh krémešoch.

Jedného dňa smutnú švehlu stretla ešte nešťastnejšia mucha mäsiarka.

„Počúvaj, švehla, nemohla by si mi pomôcť? Mňa neznášajú ľudia i zvieratá. Tak rada by som si prečítala múdre knihy, ktoré majú ľudia v múzeu. Počula som, že v nich sú odpovede na všetky otázky. A ja by som tak veľmi chcela vedieť, prečo ma nemá nikto rád. Som však tučná, nezmesťím sa medzi stránky knihy.“

Švehle prišlo na um, že možno by sa v knihách dozvedela i to, ako by sa mohla brániť vo svojom biednom živote. Nedala sa prosiť a pobrala sa do múzea.

Dlho čítala švehla prvú knihu, v brušku jej už vyhrávali muzikanti... Odrazu si všimla čosi hnedé na okraji listov knihy. Olízala to – jáj, to vám bola pochúťka! Švehla, posilnená starým lepidlom v knižnej väzbe, čítala ďalej. Dočítala sa, že keby bola klzká ako napríklad úhor, určite by sa dostala z chápadiel aj toho najmocnejšieho pavúka! A tak si švehla zaobstarala šat pokrytý maličkými šupinkami a hned si ho aj obliekla. Ako sa však vracala k rozčítanej knihe, zachytila sa do pavúcej siete. No čuduj sa svete! Klzké telo sa jej prešmyklo cez oká pavučiny! Veľmi sa chcela muche odvdáčiť za dobrú radu.

Kníh v múzeu je však mnoho. Malá švehla preto dodnes hľadá odpoveď na muchinu otázku. Pavúkov sa už nebojí.

Slovníček

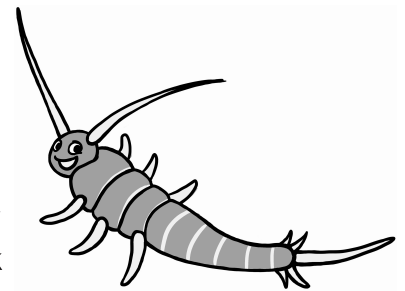
švehla – drobný hmyz

Zdroj

HAVELKOVÁ, S.: Švehla. In: *Rozprávky z trávy*. Bratislava: Ikar, a. s., 2013, s. 20 – 21.

ISBN 978-80-551-3456-7.

Z didaktických dôvodov bol text upravený.

© Alica Záhorská

K ukážke 2 sa vzťahujú úlohy 08 – 14

08. Napíš hlavnú postavu ukážky.

_____

09. Mucha sa chcela v ukážke dozvedieť,

- A** prečo je tučná.
- B** ako chutí lepidlo.
- C** ako vyzerá múzeum.
- D** prečo ju nemajú radi.

10. Podľa ukážky sa švehla v múdрых knihách dočítala,

- A** ako sa môže ubrániť pred nepriateľom.
- B** ako sa odvdáčiť muče za dobrú radu.
- C** ako môže získať nových kamarátov.
- D** ako odpovedať na muchinu otázku.

11. Podľa ukážky si švehla zaobstarala maličké šupinky, aby ľahko

- A** uviazla v okách pavučiny.
- B** neunikla cez oká pavučiny.
- C** prekížla cez oká pavučiny.
- D** zostala v okách pavučiny.

12. Ktorá veta patrí do jadra ukážky?

- A** Jedného dňa smutnú švehlu stretla ešte nešťastnejšia mucha mäsiarka.
- B** Kedysi maličké švehly, ktoré voláme i „rybičky“, boli maškrtou pre pavúky.
- C** Veru, križiaci si na nich pochutnávali ako na najlepších krémešoch.
- D** Malá švehla preto dodnes hľadá odpoveď na muchinu otázku.

13. V ktorej možnosti je správne uvedená časová postupnosť ukážky?

A

1. Nešťastná mucha.
2. Obrana pred pavúkom.
3. Hľadanie odpovede.
4. Švehlin nápad.

B

1. Švehlin nápad.
2. Hľadanie odpovede.
3. Nešťastná mucha.
4. Obrana pred pavúkom.

C

1. Nešťastná mucha.
2. Švehlin nápad.
3. Obrana pred pavúkom.
4. Hľadanie odpovede.

D

1. Švehlin nápad.
2. Obrana pred pavúkom.
3. Hľadanie odpovede.
4. Nešťastná mucha.

14. V ktorej možnosti je správne uvedené poradie uvádzacej vety a priamej reči?

„Počúvaj, švehla,“ ozvala sa, „nemohla by si mi pomôcť?“

- A** uvádzacia veta, priama reč, priama reč
- B** priama reč, uvádzacia veta, priama reč
- C** priama reč, uvádzacia veta, uvádzacia veta
- D** uvádzacia veta, priama reč, uvádzacia veta

Vyhľadáva med a je to veľký jedák medu, skrátka MED – JED. Z toho slovného spojenia vzniklo sladké slovo MEDVEĎ. O to horkejšia je veta: Urobil mu medvediu službu. Táto veta však vznikla podľa bájky, ktorú napísal Krylov:

Pustovník si choval krotkého medveďa. Medveď mal tiež rád svojho pána. Preto, keď raz zbadal na jeho čele ovada, chcel ho odohnať. Vzal kameň a celou silou ho hodil do ovada. Bolo po ovadovi aj po pánovi. Bájkar tým chcel povedať, že hlupák býva horší ako nepriateľ.

© Alica Záhorská

Zdroj

PAVLOVIČ, J.: Medveď. In: *Podivuhodné príbehy našich slov*. Martin: NEOGRAFIA, 2004, s. 102.

ISBN 80-7090-751-7.

Z didaktických dôvodov bol text upravený.

K ukážke 3 sa vzťahujú úlohy 15 – 21

15. Napíš, z ktorých slov vzniklo podľa ukážky slovo *medveď*.

_____

16. Podľa ukážky *urobiť medvediu službu* znamená

- A** pomôcť v núdzi.
- B** urobiť hrdinský čin.
- C** chcieť pomôcť a urobiť zle.
- D** chcieť pomôcť a urobiť dobre.

17. Ktoré ľudské správanie pripísal v ukážke bájkar medveďovi?

- A** Nedôveroval svojmu pánovi.
- B** Konal bez rozmýšľania.
- C** Vyjedal sladký nektár.
- D** Nepoužíval veľkú silu.

18. Ktorá možnosť je ponaučením z bajky v ukážke?

- A** Nepriateľ býva horší ako hlupák.
- B** Pán mal rád svojho medveďa.
- C** Hlupák býva horší ako nepriateľ.
- D** Medveď mal rád svojho pána.

19. Vypíš z ukážky, kto napísal bajku o medveďovi.

_____

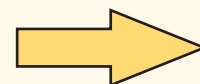
20. Vypíš z ukážky slovo, ktoré má podobný význam ako slovo *skala*.

_____

21. V ktorej možnosti je spojka z uvedenej vety?

Vyhľadáva med a je to veľký jedák medu, skrátka MED – JED.

- A** med
- B** a
- C** to
- D** je

Úlohy 22 – 30

22. V ktorej možnosti je pranostika?

- A** Kto druhému jamu kope, sám do nej spadne.
- B** Aký otec, taký syn, aká matka, taká Katka.
- C** Ktorý vták má na konci raka?
- D** Studený máj, v stodole raj.

23. Vypíš z uvedenej vety prídavné meno v inštrumentáli v mužskom rode.

Lyžiarske svahy sú zasnežené umelým snehom.

_____

24. Napíš slovom všetky radové číslovky z uvedených viet.

Bývam na 7. poschodí na Kvetnej ulici. Mám 10 rokov a môj kamarát bude mať zajtra už 11 rokov. Spolu chodíme do 5. triedy.

_____

25. Ktorá veta je napísaná pravopisne správne?

- A** Na území Slovenska nežijú iba slováci.
- B** Pohorie Roháče sa nachádza v západnej časti Tatier.
- C** Najväčšia planéta slnečnej sústavy je jupiter.
- D** Cestovali sme cez Dubnicu Nad Váhom.

26. V ktorej možnosti je správne poradie chýbajúcich písmen?

*Zavolaj m__ večer.
Janko chce b__ť učiteľom.
Na strome sedel v__r.
Kôň má zranený p__sk.*

- A** y, i, ý, y
- B** y, i, í, i
- C** i, y, í, i
- D** i, y, ý, y

27. V ktorej možnosti dochádza pri výslovnosti všetkých slov k spodobovaniu hlások?

- A** vták, žrd', lôžko, v sede
- B** vtip, stĺp, nôžka, v rade
- C** včela, plť, kôpka, v sude
- D** včera, srst', kľbko, v bode

28. Napíš, ako nazývame uvedené slovné spojenia.

čierny ako uhoľ

tvrdý ani skala

vysoký sťa jedľa

_____

29. Napíš pravopisne správne

sloveso *kresliť* v 1. osobe množného čísla v minulom čase.

_____

30. V ktorej z možností je správne napísaná adresa?

A

Vážený pán
Ján Malý
302 22 Jahodovo
Úzka ulica 48

B

Vážený pán
Úzka ulica 48
Ján Malý
302 22 Jahodovo

C

Vážený pán
Ján Malý
Úzka ulica 48
302 22 Jahodovo

D

Vážený pán
302 22 Jahodovo
Úzka ulica 48
Ján Malý

KONIEC TESTU

